

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ IX.

Олифантъ, Па. Четверъ 2-го Мая 1901.

Число 18.

Переглядъ тыж- дневый.

Въ Вашингтонѣ бавила пару дѣвъ комисія зложена зъ 5 людей выслана кубаньскою конституціонною конвенціею для обговоренія зъ McKinley-омъ и другими влиявовыми людьми условій предложеныхъ Кубѣ Сполучеными Державами. Комисію сю гостили добре, давали въ честь еѣ обѣды и вечерѣ, але чи поза тѣхъ гостини переговоры ихъ мали ще якій практичний наслідокъ — се годѣ знати. Теперъ комисія ся находитъ ся въ Нью Йорку, где обговорюе справы дотычныя своєї вѣдѣны зъ генераломъ Пальма, представителемъ неофіціальной Кубы въ Сполуч. Державахъ. McKinley выѣхавъ въ понедѣлокъ спеціальнымъ треномъ на 7 недѣлю прогулку на Весты. Верне домы доперва 15 юнія. Число регулярного войска має буги възбѣльше на разѣ на 75.000 людей. Розумѣе ся, що больша половина сего войска буде перебувати ще довгій часъ на Филиппинахъ. Черезъ зимно спѣзнились засѣвы въ цѣлыхъ Сполуч. Державахъ, а що було посѣяне завчасу, зостало ушкоджено. Навѣтъ въ полудневыхъ стептахъ якъ Джорджія и Тексасъ були приморозки, що ушкодили бавовну.

Агвинальдо бувшій провирѣ Филиппинцѣвъ, теперъ спойманный Американцами, выдавъ прокламацію до своего народа, въ котрой взывае его, чтобы зложивъ оружіе, повѣривъ въ добрый намыръ Сполуч. Державъ, възявъ ся за полѣпшеніе своего положенія въ другій способъ. Сю прокламацію выдавъ вѣтъ, паше Агвинальдо, въ той думцѣ, що служить своему народу. Зъ нагоды выдана сего воззовы, ген. MacArthur мавъ дарувати волю 1000 спойманнымъ Филиппинцамъ, нѣмъ условіемъ, що урчагнѣтъ вѣрность Сполуч. Державамъ. Агвинальда жъ самого держать все ще подѣ строгимъ надзоромъ.

Зъ Хинѣ приходѣтъ дуже суперечный вѣстп, особливо що до експедицій Нѣмцѣвъ и Французѣвъ, що мали на цѣли покарать Баксерѣвъ. Показуесть, що Хинѣ ставляля сильнѣйшій опѣръ тымъ експедиціямъ, а не разъ навѣтъ побивали противниковѣвъ. Палата хинской цѣсаревой, въ Пекинѣ, въ котрой меншавъ маршалокъ Валдерзе, згорѣла до тли. Кажуть, что союзники жадають смерти же чотырохъ достоинниковъ хинскихъ, что тримали сторону Баксерѣвъ. Кромѣ сего радять они теперъ надѣ тымъ, чи жадають цѣлковитого знищенія фортѣвъ хинскихъ водѣ Пекину ажъ до моря, чи лишь ихъ обезоруженія. Сполуч.

Державы, Англія и Японія настають передовѣмъ, на се, чтобы до Хинѣ мали приступитъ все державы зъ своими товарами.

Нетактъ и зарозумѣлость австрійскихъ архикнязѣвъ (походячихъ зъ пануючого цѣсарского дому Габзбургѣвъ) не разъ причинили вже Австрій множество лаха. Черезъ нихъ не могъ цѣсаръ Посифъ II. перепроводити въ державѣ своихъ прекрасныхъ реформъ, черезъ нихъ страшила немало людей, гроша и репутаціи въ Мексику, прѣграда войну зъ Прусами въ 1866 р. и черезъ нихъ вже другій разъ приходѣтъ сего року до бучѣ въ вѣденской радѣ державной. Передъ шѣстима тыжднями выкрыли соціалістичный послы, що оденъ зъ архикнязѣвъ е спѣв-властелемъ копанья кам. угля и уживае своего влияния на се, чтобы работникамъ не дати 9-годинного дня працѣ. Повставъ тодѣ великій кракъ мѣжъ послами, але дня 24. м. м. прійшло до ще большого крику зъ причинъ престолонаследника архикнязя Франца Фердинанда. Вѣтъ на одномъ прилюдномъ зображеніи показавъ ся заведыкамъ приклонникомъ Риму и католицизму, а ворогомъ всякихъ прочихъ вѣроисповѣданъ. Се такъ розгнѣвало нѣмецкихъ радикальныхъ послѣвъ, что устроили несколько обстрѣлку. Сзуча — кричали они — назадъ, до Ишпаніи зъ нимъ! и т. п.

Зѣ змѣнинымъ шастемъ для воюющихъ сторонъ точить ся дальше война въ полудневой Африцѣ. Въ колоніи Кейпъ коло Мольте-но и въ Трансваля недалеко Преторія, здобули Буры 21. м. м. два великія нотаги зъ поживою и амунициею, котры на цѣлый рокъ могутъ выстарчать для нихъ, а лордъ Киченеръ хвалитъ ся, что половивъ послѣдними днями до 200 Бурѣвъ. Окрѣмъ того водѣлы ген. Девета, Деларей и Боты побивають подня анг. чаты и форпосты, нападають навѣтъ на передню сторожу головной колонны Киченера и заявляють толосно цѣлому свѣтови, что могутъ же бити ся цѣлы роки. А Велика Британія надармо стягае ся зъ послѣднего... До сего часу вычерпала она всю свою готѣвку зъ державной касы, затыгнула 300 миліонѣвъ доларѣвъ позички и теперь загадуе подвѣжшати деякія податки, чтобы розкрутити троха гроша. Война стоить ей округло оденъ миліонъ дол. денно, а се не жарты, накопи въ додатку народъ хоче вже кончить войны и опонуетъ противъ всякихъ новыхъ тигарѣвъ.

Ненависть и обурене на всякихъ монаховъ-туманниковъ перенесла ся вже за море — до Америки. Вѣдѣ

двохъ тыжнѣвъ водбувають ся такіи смѣи подѣвъ въ Бразиліи, якъ въ пол. Европѣ. Населене столѣцѣ краю и прочахъ мѣстѣ демонструе безперестанку противъ нихъ, нападае на монастырѣ, тай доминае ся укороченія са-моволѣ або выгнанія тыхъ дармождѣвъ.

Молодой король Александръ надавъ Сербіи нову и дуже розлогу конституцію. е она уложена на подставѣ шведской конституціи и майже цѣлу власть и зарядъ державою воддае въ руки народу. Маленька Сербія дала сямъ немалу помочину великимъ сусѣднимъ державамъ, а въ першій мѣрѣ Австрій, котра має найбільше латану конституцію въ цѣлой Европѣ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.	1	Ч. Иоанна вѣтхонеч.
	2	П. Геодора, Анастасія Деспери
	3	С. Деспери
	4	Н. 4. Расавабл. Геодора
	5	П. 4. Геодія лѣва.
	6	В. Саввы, Елисаветы
	7	С. Марка Ев. (Преполов.)

Въ Миннесотѣ ухвалено право, въ силу которого въ каждомъ повѣтѣ буде установленъ лѣкаръ, що буде оглядати вѣтъхъ хотячихъ женити ся чи суть здоровы. Доперва по такихъ огляданяхъ будутъ могли достати позволеніе (license) женити ся, або нѣ. Право се хоче вѣстимати множене ся людей хоровитыхъ, слабосильныхъ.

Зъ 6752 Финѣвъ, що минувшого року прійшли до Сполученыхъ Державъ лишь 17 водославно назадъ до крыю, а лишь 62 не умѣли авѣ читати авѣ писати.

Снѣги небували въ другой половинѣ цѣвтя у-павъ въ околацѣ Аденсъ, О. Мѣсяцями слагають они повыжше колѣны, въ насѣдѣ док чого навѣтъ желѣзны цѣ перестали курсувати.

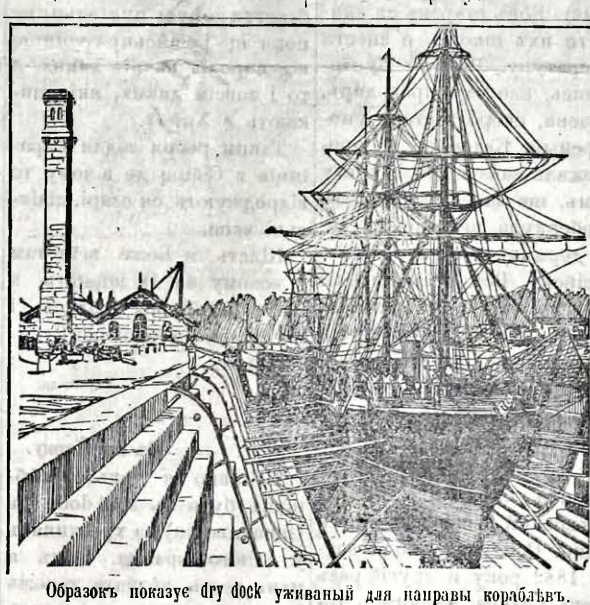
Сибѣрска желѣзница, котра злучитъ колѣсъ собою Европу Азію и Америку вже побудована на 5.400 кілометрохъ. Выходить зъ того, что недалекій часъ, коли мы будемъ жѣ можности захвати до Галичины сухою землею, бо цѣла ся дорога має выносити 8.870 кілометрохъ.

Якъ тяжело стало жити въ Европѣ и яке тамъ перелюднене, можна собѣ уявити зъ сего, что на опорожену посаду міского сторожа въ чешскомъ мѣстечку Молдѣмъ Волеславѣ пода-ло ся не менше лишь 503 кандидатѣвъ!

На мѣсце выѣхавшого гдѣсь на Весты о. Саталы, цѣа войны и опонуетъ противъ всякихъ новыхъ тигарѣвъ.

Великій дѣвъ, снѣжница, буря авѣ сѣдѣ за нами й повѣны навѣстили 19. 20. и 21. м. м. захѣдну Пенсильвенію, Гайо и В. Вирджіну. Вѣтъ рѣки, котры переплывають тѣ сѣйты, по-выступали зъ береговъ тай позалили поля, мѣсточки и мѣста. Шкоды зъ той причины выносятся до 5 миліонѣвъ доларѣвъ, бо пр. въ одномъ Питсбургѣ. Па и околици знищили воды насыпы желѣзничей, множество домѣвъ и фабрикъ, а до 6000 работниковъ лишило ся безъ работы.

Електрично-хемична фабрика въ Франкфортѣ, Ки. стала ся гробомъ для 100 работниковъ, бо дня 25. цѣвтя наступила тамъ така страшна експлозія котлохъ, что знищила цѣлый фабричный будынокъ до самыкъ основъ, а зъ работниковъ нѣ оденъ не мавъ часу утечи. Окрѣмъ того до 50 людей зостали тодѣ смертельно покарѣченыхъ, а кодыка сусѣднихъ домѣвъ знищенихъ.

Образокъ показуе dry dock уживанный для направи кораблѣвъ.

Бѣда выгнала — бѣда пригнала; такъ можна ска-зати о уторскихъ эмигрантахъ зъ села Теренулі, мар-марошского комитату. Въ числѣ 129 душъ выемигровали они передъ 6-ма мѣсяцами до Бразиліи, але найшли тамъ такую бѣду и горе, что о жебраномъ хлѣбѣ мушѣли вертати назадъ на Угорщину. Теперь про-клианаютъ агентовъ, что черезъ нихъ попорядили свою землю, пустили ся въ такую далеку дорогу и горко опла-куютъ 9 людей, котры зъ помѣжъ нихъ переплатили эмиграціону горячку жи-темъ.

На парохѣ, що курсувавъ на рѣцѣ коло Ванкуверъ, въ Канадѣ, повстала експлозія и огонь, черезъ что 10 людей страшило жите або здоровье.

О. Юлій Станканецъ зъ Duquesne, Pa. зоставъ именованный поддиректоромъ унѣверсарской семинаріи и профессоромъ литургічного языка. Кромѣ сего літературне товариство св. Васи-лія выбрало его редакторомъ «Науки» газеты, що выхо-дитъ тыжднево въ Унгварѣ.

Вулканъ Везувій (огниста гора въ Италіи) по-уже водѣ довшого часу не дѣлавъ звука жити, почавъ водѣ двухъ тыжднѣвъ выбу-хати. Его кратеръ або дѣра, що сягае ажъ до середины землѣ, свѣтлѣтъ яснымъ огнемъ, засыпае цѣлу околи-цу попеломъ и жужлями, а розтоплена земля и камѣ-не зъ шумомъ и гукомъ до-стають ся на верхъ, тай огнистыми струями сплыва-ють на долину. Населене-ство домѣвъ и фабрикъ, а до 6000 работниковъ лишило ся безъ работы.

Вже три тыжднѣ горять въ повоночній Манітобѣ въ Канадѣ, величезный обширы лѣсовъ, а кодыка сѣтъ миль не видно тамъ теперь нѣчого лишь дымъ и огонь. Накопи розважить ся, что въ той части Мані-тобы осѣли переважно самы Русины, то не оденъ зъ нихъ повесе чимало шкоды и на-вѣтъ ся страху.

Нещасте въ Mayfield, Pa. — За-валюе ся цѣле жѣсто. Hillside Coal & Iron Co. такъ звана Ира компанія, выбрала такъ богато угля зъ майны и позѣставляла такъ слабѣ стѣны, что вся земля больше якъ на 20 акровъ упала о 3 стопы низше, а то зъ домами, больше якъ 10, рускою школою и церковью. Некотры Русыны зостали доситѣ тяжело ушкоджены, а оденъ домъ, що належавъ до Л. Губяка сплывъ ся, видно черезъ ушкодженое комина. Церковь и школу не дуже ушкодило, але все буде потребувати трохи поправки. Стало ся то вже по другой разъ дня 22. о год. 6 вечерѣ. У май-бѣ не забило нѣкого, бо босове повыпускали людей до дому. Наибольше шкоды зробило водной компаніи, бо вѣтъ руры по стритахъ поламало, такъ само и ко-лей ушкодило, где теперь працують и засыпують. Комитеты удавали ся до ком-паніи, але компанія видно не хоче ничѣ поправляти. А. Ш.

Шѣтъ селянскихъ загорѣвъ зѣ всѣми запасами збожа згорѣло въ Тирявѣ сольной сѣноцѣного повѣта (Галичина). Въ огни згорѣла такожъ одна жѣящина.

Красвѣ газеты доно-сятъ, что напій люде зъ По-дѣля и Покутя гурмами эми-грують до Вѣсны.

Люде въ 20-тихъ вѣцѣхъ буде далеко менше хорувати, якъ въ манувахъ вѣкѣхъ, завдяки небувалому поступови медичныхъ на-укъ за послѣдній лѣтъ. Вы-найдене множество знаме-нитыхъ лѣковъ, что против-дѣляютъ певнымъ делегли-востямъ, скрѣпляютъ цѣле-тѣло и роблять его больше водпорнымъ на вѣтъ слабос-ти. Однимъ зъ найсильнѣй-шихъ лѣковъ, что дѣляютъ въ вытѣ сказанный способъ е звѣсташій по цѣломъ свѣ-тѣ Тринера Америкаескій Еликсиръ Горкого Вина, що приносить скору и безпе-речну полѣкшу навѣтъ въ наибольше упертыхъ выпад-кахъ слабости желудка, ки-шокъ, печѣнокъ и почокъ и есть рѣвночасно дуже при-емнымъ напитокомъ. Вѣтъ хоронитъ систему передъ всѣми повязипе вычислен-ными и многими другими слабостями, якъ грипъ, на-слѣдки перестудженія и т. и., възмѣняе тѣло, чистить и вытворюе нову кровь, вод-свѣжуе умъ, додае охоты до працѣ. Его выслае пер-шій и одинокій продуцентъ сего, въ дѣйственности одино-кого лѣчничого вина въ Америцѣ, Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Можна его такожъ до-стати въ аптекахъ, однихъ стережи ся численныхъ его насѣдованъ, зъ котрыхъ многіи справлѣ шкѣдливи! Сей лѣкъ горячо перѣчува-ный и часто записуваный лѣкарями есть правдивымъ добродѣйствомъ людскости XX-го вѣку!

Канону, що важить 140 тысячь фунтовъ, укра-ли якисъ злодѣи зъ же-лѣзного вагону на дорожѣ мѣжъ Нью Йоркомъ и Ва-шингтономъ. Полиція, котра пошукуюе за злодѣями, не дивуе ся, про что они зла-комили ся на такую рѣчь, бо канону оцѣняють на 150 тысячь доларѣвъ, лишь за-ходить въ голову, якимъ чудомъ занесли ея и кому хотять продати?

Галицкѣ деруны вы-шукують для себе новы жѣ-рела доходу и натягають убогихъ людей навѣтъ за такой чинности, за якій въ цѣломъ свѣтѣ не бере нѣ-кто заплати. До «Дѣла» пр-пишутъ зъ Команчи сѣноцѣного повѣту, что тамъ якисъ панокъ Суперле въ часѣ конскрипціи казавъ собѣ да-вати по 6 кр. водѣ каждой записаной особы, хотай за се платитъ рядъ. Частый рабунѣвъ — а такъ практи-кувало ся по цѣломъ краю.

Въ Вѣднѣ ставъ выда-вати Русынъ, Р. Сембрато-вичъ тыждневникъ на нѣ-мецкой мовѣ X Strahlen, въ котромъ кромѣ загальныхъ свѣтовыхъ критичныхъ ста-тей, буде мѣстити такожъ статѣ про рускѣ водносны въ Австрій и Росіи. Пред-плата рѣчна 10 коронъ. Ад-ресъ: Вѣденъ XVIII Wah-ringer Gurtel 111.

Пропуклину

ВЫЛѢЧИТЬ

скоро, дѣйсно, цѣлковито.

ДАЮ ПИСЬМЕННУ ЗАРУКУ,
что дѣйсно вылѣчу
ПРОПУКЛИНУ.

Не могу собѣ вычислѣти, дѣтского люде хорѣ на пропуклину мучать себе обяза-ми, коли и вамъ кажу, что васъ вытѣю и даю на се письменну заруку. Обязаніи сѣи хоробѣ вылѣчити не могутъ, а лишь еѣ поддѣрмуютъ. Я вже вылѣчивъ дѣйсно ты-сячъ. Чому-жъ бытъ васъ не вылѣчить? Дамъ вамъ сѣвѣтѣта и имена вылѣченыхъ пациѣнтовъ, котрыхъ можете водѣвѣтъ, а они вамъ розсвѣдять о моихъ дѣлѣхъ.

Хемично-электричнѣ способности.
Чому ся бонте? Не маєте ничѣ до стра-чени, а зысати можете много.

Читайте, что сей пациѣнтъ говоритъ:

Освѣдчене проповѣдника.
Rev. Wm. T. Williams, проповѣдникъ East End примитивно-методисткой церкви въ Wilkes-Barre, пише:

Высокопоставанный докторъ O'Malley! Не могу знайти достаточныхъ словъ для выказанія вѣличности за знамени-тый послѣдокъ при лѣченіи пропу-клины мои дѣтки Bessie. Вѣдѣ 7 ро-ковъ була она хора. Думаъ я, что при помощи обязокъ она вырасте зъ того. Пробувавъ я рѣзныи обязки, але надармо, чимъ дальше чула ся що разъ горше. Довѣдавши ся про Ваше чудесне лѣчене пропуклины, звернувъ ся я до Васъ и за короткий часъ лѣ-ченія, зъ великою подякою говорю, есть цѣлковито здорова, такъ что уже рокъ, якъ не носитъ мучащихъ обя-зокъ. Сердечно Васъ порѣчаю тер-пѣливымъ.

УВАГА: Се освѣдченіе можете опу-бл-кувати для науки другимъ. W. T. W.

Не причиняю Вамъ болю, не уживаю по-жа, не пересказую въ споноранно щѣ-денной працѣ. Дамъ Вамъ письменну за-руку жѣдаю лишь слушну заплату, а часъ для выказанія зѣбавлю Вамъ.

Адресъ:

Dr. Alex. O'Malley

въ Scranton и Wilkes-Barre, Pa.
Скратенскій офісъ: Burr Building, 134 Washington ave. Вилкесбарерскій офісъ: 158 So. Washington st.

Урадовій годишъ: Вѣдѣ 10 до 4 въ водѣ 6 до 8 вечерѣ. Въ Недѣлю водѣ 2 до 4-омъ.

